

Rodina Rašťákova a vazby na rodinu Hrušákovu a Křenovice.

Dodatek ke straně 22 rodokmenu Hrušáci

František Hrušák z č. 14 se ženil 20.7. 1909 s Anežkou Hrušákovou, roz. Podešvovou, nar. 7.8.1882 na č.50. Služebnou u Hrušáků na č. 50 byla Josefa Machalová *7.12.1889, dcera Františka Machaly z Hulína. Ve vesnici (na dědině) u sedláků sloužovalo mnoho služebných a pomocníků (děveček a pacholků). Shodou okolností na č.34 sloužil jako dělník Antonín Rašťák. Ten přišel z Vážan, pravděpodobně na základě dobrých referencí svého příbuzného Františka Rašťáka z Těšnovic, který měl v nájmu křenovskou obecní hospodu č.24 v letech 1876 a 1877. V Křenovicích se na hospodě Františkovi Rašťákovi a jeho ženě Anně, roz. Koutňákové narodily dvě děti. Anastásie Františka *15.4.1877 a Antonín *25.11.1878, který se ale nedožil ani jednoho roku. Ale zpět k lépe zmapované větvi budoucí rodiny Rašťáků. Přesto, že práce na gruntech v domácnosti i na poli bylo mnoho, byly i příležitosti k odpočinku, zábavě i osobním setkáním. Při některém z nich se setkal soulad očí obou již zmíněných Antonína Rašťáka, dělníka na č. 34 v Křenovicích a Josefy Machalové, služebné na č. 50. Svatbu měli 24.6.1913 v kostele sv. Jana Nepomuckého v Křenovicích, tedy bez čtyř dní rok před atentátem na následníka císařského trůnu v Rakousku-Uhersku Františka d'Este. Ferdinand d'Este právě putoval se svou ženou Žofií Chotkovou po Rakousko-Uhersku, když na ně v Sarajevu, hlavním městě Bosny a Hercegoviny zaútočil G. Princip, srbský student střelnou zbraní při plánovaném spiknutí. Tato událost se odehrála dne 28.6.1914. Měsíc po atentátu na následníka trůnu, vyhlásil stávající císař Rakousko-Uherska František Josef I. válku Srbsku (28.7.1914). Rusko, jako přítel Srbska, se mu vydalo na pomoc. To se však nelíbilo Německu, které táhlo za jeden provaz s Rakousko-Uherskem. 1.8.1914 vyhlásilo Německo válku Rusku. Poté se však do války zapojila Francie, která byla spojencem Ruska, na což Německo reagovalo tím, že 3.8.1914 vyhlásilo válku také Francii. Na to se už nemohla dívat Velká Británie, která vyhlásila válku Německu. Touto řetězovou reakcí se do války postupně zapojilo celkem 38 států...

Antonín pocházel z 10 dětí rodičů Josefa Rašťáka a Eleonory Plaché z Vážan. Zaznamenáváme zde další vazbu na Křenovice, kdy drtivě většinu dětí při křtu byli za kmotry manželé Jan a Terezie Podešvovi z Křenovic č. 50. Antonín a Josefa Rašťákovi se po svatbě stěhují z Křenovic do Kroměříže Resslervy ulice č.12. Antonín zde pracoval jako pošťák. František Hrušák narukoval bojovat za císaře pána. Vztahy vdovy Anežky Hrušákové a mladé rodiny Rašťákovy byly výborné, vzájemně se navštěvovaly a Jarmila Marie, která se narodila 27.12.1914 jezdila do Křenovic na prázdniny. Anežka Hrušáková byla při křtu Jarmile Marii kmotrou. Svátost křtu v proboštském chrámu Páně sv. Mořice v Kroměříži 6. Ledna 1915 udělil vikář Josef Olšina. František Hrušák zemřel na frontě na tyfus 6.4.1915. Jako vdova se Anežka provdala 4.6.1918 za Jana Hrušáka, nar. 22.2.1881, bratra zemřelého Františka. Vdala se tedy za svého švagra.

Druhá dcera Anežka se u Rašťáků narodila 1.8.1920. Josefa čekala ještě třetí dítě, které však její manžel již nechtěl. Vlivem zákroku Josefa v roce 1921 umírá. Dcera Jarmila Marie bydlí u otce, později také nevlastní matky Žofie roz. Vymětalové v Kroměříži na Marxově ulici č. 525 (nyní ul. Čelakovského). Do rodiny se narodily ještě sestry Emílie a Božena *1925. Dcera Anežka tedy svou maminku Josefu neznala, zemřela, když měla okolo 1 roku. Anežka nezůstala v Kroměříži u otce jako starší sestra, byla vychovávána v rodině Anežky a Jana Hrušákových v Křenovicích na č. 50, kteří ji brali jako svoji dceru. Když odcházela zpět do Kroměříže, jako 14-ti letá, dostala s sebou věno. Neblaze nesla, když o část tohoto věna v Kroměříži přišla. Anežka Hrušáková musela mít Anežku Rašťákovu velmi ráda a je škoda, že o soužití v náhradní rodině Anežky u mých prarodičů nevíme víc. Anežka Hrušáková darovala Anežce

hanácký kroj, který jsme mohli na setkání 7.2.2015 obdivovat díky píli jejich tvůrců. Je zde zanechána památka práce našich blízkých. Vyšitý monogram AR nechává tušit, že na něm pracovaly obě Anežky. Starší učila a připravovala na budoucí život Anežku mladší. Anežka Hrušáková zemřela bezdětná 1934. Anežka Rašťáková se provdala za vojáka z povolání u vojenské hudby Františka Kratochvíla. Měli spolu syna Petra *1946 a dvě dcery, Věru *1948, provdanou Židlickou a Olgu *1953.

Jarmila Marie Rašťáková se provdala za Otakara Červinku, který měl ještě tři bratry. Jarmila Marie a Otakar měli dceru Jarmilu, která měla s manželem Josefem Nikodemem dvě dcery. Štěpánku *1971, provdanou za Jiřího Formánka v Pardubicích a Jarmilu, provdanou za Vojtěcha Eichlera ve Štípě. Jan Hrušák se znovu ženil 20.6.1934 s Boženou Annou Rozkošnou *1907, (zemřela počátkem roku 1939). Měli 2 děti – Boženu, nar. 2.5.1935 a Jana, mého tátu, nar. 25.7.1938, zemřel 1.5.2014 v Křenovicích, týden po minulém srazu rodu Hrušáků. Jan Hrušák *1881 se ještě potřetí oženil s vdovou Aloisí Dřímálovou z č.11, nar. 13.7.1890 v Líšné (roz. Zatloukalová), svatba 20.7.1940. V rodině ale nežila. Jan Hrušák zemřel 14.1.1952. Poručníkem osiřelých dětí měl být dle poslední vůle Jana jeho bratr Alois. Ten byl však v akci „kulak“ nespravedlivě odsouzen a vězněn. Jeho rodina byla vystěhována do Severních Čech k Bílině. Tehdejším místním národním výborem mu bylo zapovězeno vrátit se do Křenovic, o což žádal po návratu z vězení. Tento další smutný příběh perzekuce minulého režimu, je zapsán ve sborníku Státního okresního archivu Přerov 2014 na stranách 96-108. Sepsal Mgr. Petr Jirák, archivář Státního okresního archivu Přerov, se sídlem v Henčlově.

Historie rodinného kroje, odhalování jeho tajemství.

Historie kroje sahá k druhé polovině 19. století, z této doby je jeho nejstarší krajková část. Nejprve vás ale uvedu do souvislostí.

V roce 2014 oslovila paní Jarmila Nikodemová z Napajedel starostu Křenovic pana Vránu Zdeňka, ohledně křenovského kroje, který by ráda věnovala. Nějaká doba uplynula a z iniciativy Jaroslava Hrušky se uskutečnila návštěva u paní Nikodemové. Ta předložila zajímavý rodný list, který uváděl:

Dne 27.prosince 1914 se narodila v Kroměříži, Resslově ulici v domě č.12 **Jarmila Marie Rašťáková**.

Křtěna byla v proboštském chrámu Páně sv. Mořice v Kroměříži 6. ledna 1915 vikářem Josefem Olšinou.

Z popisu rodného listu se dále dovídáme o **otci** Jarmily Marie *****Antonínu Rašťákovi**, nar. 5.12.1888, listonoši v Kroměříži a jeho rodičích, otci Josefovi, podruhoví z Vážan a matce Eleonoře, roz. Plaché a **manželce Antonína Josefě**, nar. 7.12.1889, dceři Františka Machaly, domkaře z Hulína a jeho manželce Františce, roz. Stokláskové.

Kmotrou Jarmily Marie byla **Anežka Hrušáková**, manželka **Františka Hrušáka**.

Tak to muselo být na místě setkání u paní Nikodemové v Otrokovicích velké překvapení. Bratranec Jarda Hruška se tedy díval na kroj, který byl v rodině našeho dědy Jana Hrušáka před necelými 100 lety. Pro doplnění František Hrušák byl strýc mého táty Jana Hrušáka a tety Boženy Hruškové, která je zde přítomna. (Jan Hrušák byl otec Boženy a Jana).

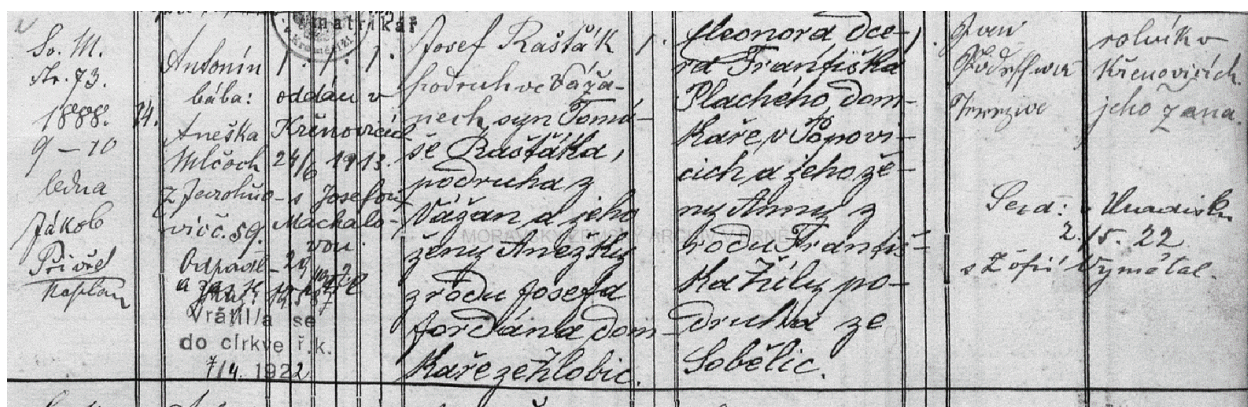
Paní Nikodemová ještě předložila na lístku záznam se jménem Anežka Rašťáková 1920. Předpokládali jsme tedy, že ***Anežka Hrušáková věnovala kroj Jarmile Marii Rašťákové**, které byla u křtu za kmotru. Při návštěvě paní Nikodemové kroj darovala a byl převezen do Křenovic.

Pro další osvětlení jsme s bratrance Jardu Hruškou a jeho ženou navštívili znovu paní Nikodemovou a zjistili mj., že paní Jarmila Nikodemová je dcerou Jarmily Marie Červinkové, roz. Rašťákové. Bylo nám také řečeno, že **kroj věnovala Anežka Hrušáková Anežce Rašťákové**.

Anežka pak zajistila předání kroje okolo roku 1960 slečně Jarmile Červinkové, později provdané Nikodemové.

Paní Nikodemové se svou dcerou přijela na setkání 7.2.2015, čemuž jsme byli velmi rádi. Zavzpomínali jsme při prohlídce obce a uvažovali, jestli vše tak opravdu mohlo být, jak je zde popsáno.

Kroj pro menší postavuje v péči Michaely Kašparové, dcery Jaroslava Hrušky, která zjišťuje, jak postupovat v jeho restauraci. Jsme rádi, že se podařilo zachránit vzácný rodinný kraj, o kterém již nikdo nevěděl. Stáří některých částí se odhaduje na 150 let. Dík patří paní Jarmile Nikodemové, která kraj uchovávala a nakonec jej darovala do rodiny, odkud vzešel.

Zapsal: 5.3.2015, Jan Hrušák